

รายงาน ของ

คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติยา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

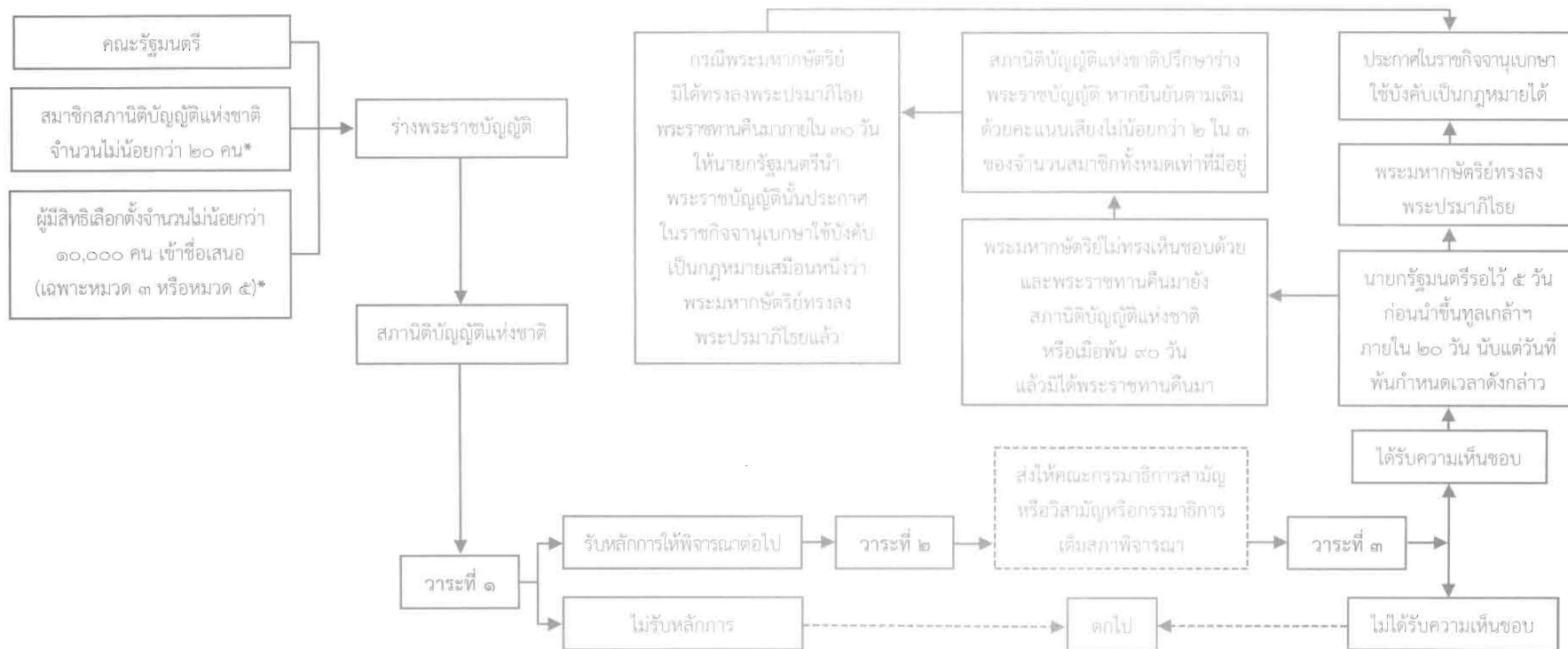
สำนักกรรมการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กระบวนการตราพระราชบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามบทเฉพาะกาล)

(๑๒)

- หมายเหตุ : ๑. “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน...” (มาตรา ๗๗ วรรคสอง)
๒. ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย บุคคลดังต่อไปนี้สามารถเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
- (๑) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๑๐ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เสนอความเห็นต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า
- (๒) นายกรัฐมนตรี และแจ้งให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า
- * ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

จัดทำโดย : กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงาน
ของ
คณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)
บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว (สนช)(กมธ ๒) ๐๐๑๐/ (ร ๗ /) วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และมอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณา ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลเรือเอก จักรชัย ภูเจริญยศ
๒. นายเจตน์ ศิรธรานนท์
๓. นายชินโรส ลีสวัสดิ์
๔. รองศาสตราจารย์ทัศนาศา บัญทอง
๕. นายธีรพงศ์ ทัศนัญชลี
๖. นางสาวเบญจมาศ พฤกษ์กานนท์
๗. นายปรีชา วัชรภักย์
๘. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม
๙. นางระวีวรรณ ปรีดีสนิท
๑๐. นางศิริรัตน์ ตันปิชาติ
๑๑. หม่อมหลวงสมชาย จักรพันธุ์
๑๒. นายสมพล พันธุ์มณี
๑๓. นางสาวพร นิลประพันธ์
๑๔. รองศาสตราจารย์สรณ บัญไชยพฤษ
๑๕. นายสุชาติ จองประเสริฐ
๑๖. พลอากาศเอก อาคม กาญจนหิรัญ
๑๗. พลอากาศเอก อิทธิพร ศุภวงศ์

บัดนี้ คณะกรรมการ ...

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว
จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) เจตน์ ศิรธรานนท์

(นายเจตน์ ศิรธรานนท์)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

AS กัญจนพัฒน์

(นายกร กัญจนพัฒน์)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สำนักกรรมการ ๒

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการบริหารราชการแผ่นดิน

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๐ - ๑

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๑

กร พิมพ์

กร/นราวิชญ์/เจษฎา ทาน ๑

คณะทำงานตรวจทานร่างรายงาน ทาน ๒

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๙๑/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) ไว้พิจารณา และมอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นผู้พิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน โดยมีกำหนดเวลาการปฏิบัติงานภายใน ๔๕ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้วปรากฏผล
ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ นายเจตน์ ศิรธรานนท์	เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๒ นายอัครัง ทศนาญชลี	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๑.๓ พลเรือเอก จักรชัย ภูเจริญยศ	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง
๑.๔ พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม
๑.๕ นายปรีชา วัชรากัย	เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๖ นายชินนรต สีสวัสดิ์	เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๗ นายสุชาติ จอประเสริฐ	เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๘ รองศาสตราจารย์ทัศนาศ นุญทอง	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๙ พลอากาศเอก อิทธิพร ศุภวงศ์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นายกร กาญจนพัฒน์
สำนักกรรมการ ๒ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุม
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘๖ วรรคสาม

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ดังนี้
สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- ๑) นางสาวบรรสวรรณ ประจวบกลาง นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
- ๒) นางสาวกัลยา เกียรติถาวรชัย นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวง

- นายปัญญา ไบทอง

นิติกรชำนาญการ

กรมสุขภาพจิต

๑) นางชนันรัตน์ นวพลพัฒน์

นักวิชาการสถิติชำนาญการ

๒) นายสรารุฒิ แพทย์ประสาท

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

๓) นายภัทรพงศ์ ไชยยา

นิติกร

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๑) นางนันทรัตน์ สุขรอด

เภสัชกรชำนาญการพิเศษ

๒) นายวชิรวิทย์ เจียมพิริยะ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

๓) นายปรานต์อธิป ถึงกุล

นิติกรชำนาญการ

๔) นางสาวพัชรวรรณ นิมมานโสภณ เภสัชกรปฏิบัติการ

๔. ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีกรรมวิธีการวิสามัญสงวนความเห็น

๕. ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอคำแปรญัตติ

๖. ผลการพิจารณา

๖.๑ ผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๖.๑.๑ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ในชั้นการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

โดยที่มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป”

กรมสุขภาพจิต ได้ดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ด้วยการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบแสดงความคิดเห็นทั้งรูปแบบเอกสารและแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย/ผู้มีส่วนได้เสีย คือ กระทรวง ทบวง กรม และกอง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์กรประกอบวิชาชีพด้านสาธารณสุข องค์กรภาคเอกชน ประชาชน ผู้ป่วย และญาติผู้ป่วย ด้วยช่องทางการประชาสัมพันธ์รับฟังความคิดเห็นผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ ทั้งจากหนังสือราชการ เว็บไซต์กรมสุขภาพจิต <https://www.omhc.dmh.go.th/s๒๕๖๐> และเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวิทยุชุมชน (เครือข่ายนักสื่อสารชุมชน) โดยได้รับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘ และจัดประชุม Focus Group เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งได้ใช้ประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๒ เป็นการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม ในช่วงที่

ร่างพระราชบัญญัตินี้อยู่ในระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีระยะเวลา
รับฟังความคิดเห็น ๒๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม - ๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ และการรับฟังความคิดเห็น
จากการประชุมคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สถานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๑๐๑ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ และได้มีการเปิดเผยผลการรับฟัง
ความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชนผ่านทางเว็บไซต์ [https://
www.omhc.dmh.go.th/news](https://www.omhc.dmh.go.th/news) รวมทั้งได้จัดทำเอกสารหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการ
ตราพระราชบัญญัติ (Checklist) พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อให้สถานิติบัญญัติแห่งชาติใช้ประกอบการพิจารณา

๖.๑.๒ สรุปผลการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ในชั้นการพิจารณาของสถานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการการวิสามัญได้นำผลการดำเนินการตามข้อ ๖.๑.๑ มาใช้
ประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายของร่างพระราชบัญญัตินี้ครบถ้วนแล้ว

๖.๒ ผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u> เพิ่มบทนิยาม คำว่า “สุขภาพ” และ คำว่า “สุขภาพจิต”	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u> เพิ่มบทนิยาม คำว่า “ผู้รับดูแลผู้ป่วย”	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๕</u> เพิ่มบทนิยาม คำว่า “หน่วยงานของรัฐ”	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๖</u> แก้ไขมาตรา ๕	มีการแก้ไข

<u>มาตรา ๗</u> แก้ไขมาตรา ๑๐	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๘</u> เพิ่มมาตรา ๑๑/๑	มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๙</u> แก้ไขมาตรา ๑๒	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๐</u> แก้ไขมาตรา ๑๔	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๑</u> แก้ไข (๑) ของมาตรา ๑๕	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๒</u> เพิ่มมาตรา ๑๖/๑ และ มาตรา ๑๖/๒	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๓</u> เพิ่มมาตรา ๒๐/๑	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๔</u> แก้ไขวรรคสี่ ของมาตรา ๒๑	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๕</u> เพิ่มวรรคสอง ของมาตรา ๔๐	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๖</u> เพิ่มมาตรา ๔๑/๑	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๗</u> แก้ไข (๑) ของมาตรา ๔๖	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๘</u> แก้ไขวรรคสอง ของมาตรา ๔๖	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑๙</u> เพิ่มมาตรา ๕๐/๑	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๐</u> เพิ่มมาตรา ๕๓/๑ และ และมาตรา ๕๓/๒	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒๔</u>	ไม่มีการแก้ไข

๗. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ

คณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เห็นควรตั้งข้อสังเกตร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อเสนอที่ประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

๗.๑ ประเด็นเกี่ยวกับบทนิยาม ในอนาคตควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ว่าด้วยสุขภาพจิต เพื่อให้มีบทนิยามคำว่า “พยาบาลจิตเวช” แยกออกจากคำว่า “พยาบาล” ที่มีอยู่ ตามกฎหมายเดิม กล่าวคือ คำว่า “ “พยาบาลจิตเวช” หมายความว่า พยาบาลที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการ พยาบาลเฉพาะทางด้านจิตเวชและสุขภาพจิต หรือผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านพยาบาลจิตเวช และสุขภาพจิต”

๗.๒ คำว่า “คณะกรรมการสถานบำบัดรักษา” ตามที่ปรากฏในมาตรา ๑๒ ของร่างมาตรา ๙ ในอนาคตควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต โดยใช้คำว่า “คณะกรรมการ บำบัดรักษา” แทนคำว่า “คณะกรรมการสถานบำบัดรักษา” ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนกับ คณะกรรมการของสถานพยาบาลที่ทำหน้าที่ในการบริหารสถานพยาบาลนั้น ๆ

๗.๓ ตามแนวคิดการคืนสู่สภาวะ (Recovery Oriented Approach) ซึ่งสอดคล้อง กับหลักการในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและ WHO Quality Rights ดังนั้นจึงควรให้ผู้แทนภาคประชา สังคมหรือคนพิการทางจิตสังคมที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตร Peer Support (เพื่อนช่วยเพื่อน) เข้าร่วมเป็นภาคีหรือคณะกรรมการการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วย

๘. คณะกรรมการวิชาการวิสามัญได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งข้อสังเกตมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายปรีชา วัชรากัย)

เลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังต่อไปนี้

- (๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “สุขภาพ” “สุขภาพจิต” “ผู้รับดูแลผู้ป่วย” และ “หน่วยงานของรัฐ” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓)
- (๒) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบรวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ และมาตรา ๑๐)
- (๓) กำหนดให้กรมสุขภาพจิตรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ คณะกรรมการอุทธรณ์ และคณะอนุกรรมการ (เพิ่มมาตรา ๑๑/๑)
- (๔) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานบำบัดรักษา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔)
- (๕) กำหนดสิทธิผู้ป่วยในการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ (๑))
- (๖) กำหนดเรื่องการควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลของผู้ป่วย (เพิ่มมาตรา ๑๖/๑ และมาตรา ๑๖/๒)
- (๗) กำหนดให้อำนาจแก่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาในการให้ความยินยอมในการบำบัดรักษาทางกายแทนผู้ป่วย (เพิ่มมาตรา ๒๐/๑)
- (๘) เพิ่มอำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในการกำหนดแบบหนังสือให้ความยินยอมของผู้ป่วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ วรรคสี่)
- (๙) กำหนดให้ผู้รับดูแลผู้ป่วยได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติประกาศกำหนด (เพิ่มมาตรา ๔๐ วรรคสอง)
- (๑๐) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดรักษา (เพิ่มมาตรา ๔๑/๑)
- (๑๑) เพิ่มอำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในยานพาหนะใด ๆ เพื่อนำตัวบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่าจะมีความผิดปกติทางจิตที่ต้องเข้ารับการรักษาโรคทางจิตเวชไปรับการรักษาในสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา และการร้องขอความช่วยเหลือจากผู้ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยการแพทย์ฉุกเฉิน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖ (๑) และวรรคสอง)
- (๑๒) เพิ่มบทกำหนดโทษและบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบให้เหมาะสม (เพิ่มมาตรา ๕๐/๑ มาตรา ๕๓/๑ และมาตรา ๕๓/๒)

(ข)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน บุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตยังไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างถูกต้องและเพียงพอ มีการเผยแพร่ข้อมูลสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่ออื่นใด ในทางที่ก่อให้เกิดทัศนคติไม่ดีต่อบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต รวมทั้งขาดกลไกการฟื้นฟูสมรรถภาพให้ผู้ป่วยที่มีอาการทุเลาสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข สมควรกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการสร้างเสริม การป้องกันและการควบคุมปัจจัยที่คุกคามสุขภาพจิต เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่คณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติให้ครอบคลุมด้านการสร้างเสริม การป้องกัน และการควบคุมปัจจัยที่คุกคามสุขภาพจิต การคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพจิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมของบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐและประชาชนในทุกภาคส่วน ตลอดจนกำหนดห้ามสื่อทุกประเภทเผยแพร่ข้อมูลใด ๆ ที่ทำให้เกิดความรังเกียจเดียดฉันท์ หรือความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ รวมทั้งกำหนดให้สถานบำบัดรักษาแต่ละแห่งสามารถมีคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาได้มากกว่าหนึ่งคณะเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน อันเป็นการส่งเสริมการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วย และแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษและบทบัญญัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สุขภาพจิต (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสุขภาพจิต
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ
บุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่ง
กฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการคุ้มครองจากการเผยแพร่ข้อมูลใด ๆ ในสื่อทุกประเภทที่อาจนำข้อมูลส่วนบุคคล
ไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ อันจะทำให้เกิดความรังเกียจเตี้ยดฉันท์ หรือความเสียหายแก่จิตใจ
ชื่อเสียง เกียรติคุณ ของผู้ป่วยและครอบครัว และเพื่อให้สามารถนำผู้ที่มีพฤติกรรมน่าเชื่อว่าเป็นผู้ป่วย
ไปรับการบำบัดรักษาได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบเก้าสิบวัน
นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “สุขภาพ” และ “สุขภาพจิต” ก่อนบทนิยามคำว่า
“ความผิดปกติทางจิต” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“สุขภาพ” หมายความว่า สุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยสุขภาพแห่งชาติ

“สุขภาพจิต” หมายความว่า สุขภาวะทางจิตใจ ซึ่งเชื่อมโยงกันเป็นองค์รวม
อย่างสมดุลกับสุขภาวะทางกาย ทางปัญญา และทางสังคม”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้รับดูแลผู้ป่วย” ระหว่างบทนิยามคำว่า “ผู้ป่วยคดี” และคำว่า “ภาวะอันตราย” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“ผู้รับดูแลผู้ป่วย” หมายความว่า บิดา มารดา บุตร สามี ภริยา ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่นใดที่รับดูแลหรืออุปการะผู้ป่วย”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการสถานบำบัดรักษา” และคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การวิชาชีพด้านการแพทย์และการสาธารณสุข หน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงสภาวิชาชีพไทย”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๔) ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่เป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหกคน เป็นกรรมการ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหกคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในสาขาการแพทย์จิตเวช จิตวิทยาคลินิก สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต กิจกรรมบำบัด และกฎหมาย สาขาละหนึ่งคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และข้าราชการของกรมสุขภาพจิตซึ่งอธิบดีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

พรบ.สิทธิคนและพรบ.แต่งตั้งกรรมการ ได้มาซึ่งกรรมการตามวรรคหนึ่ง (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนสุขภาพจิตระดับชาติ เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพจิต การป้องกันและการควบคุมปัจจัยที่คุกคามสุขภาพจิต การคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพจิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และอำนาจ

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนดำเนินการสร้างเสริมสุขภาพจิต การป้องกันและการควบคุมปัจจัยที่คุกคามสุขภาพจิต

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต การให้บริการด้านสุขภาพจิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๔) ตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานบำบัดรักษา

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่ออื่นใด เพื่อไม่ให้มีการละเมิดสิทธิตามมาตรา ๑๖/๑

(๖) กำหนดหน่วยงานด้านสงเคราะห์และสวัสดิการตามมาตรา ๔๐ (๒)

(๗) ออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) รายงานการติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะรัฐมนตรี

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนสุขภาพจิตระดับชาติตาม (๑) ให้คำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของหน่วยงานของรัฐและประชาชนในทุกภาคส่วนด้วย”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๑/๑ ให้กรมสุขภาพจิตรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการอุทธรณ์ และคณะอนุกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนสุขภาพจิตระดับชาติ ตามมาตรา ๑๐ (๑) เสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านสุขภาพจิต เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนสุขภาพจิตระดับชาติ

(๓) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงาน รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในด้านสุขภาพจิต เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนสุขภาพจิตระดับชาติตามมาตรา ๑๐ (๑) แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการ คณะกรรมการอุทธรณ์ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่และอำนาจ ของกรมสุขภาพจิต

การจัดทำแผนสุขภาพจิต แห่งระดับชาติ ให้คำนึงถึงการดำเนินการแบบมีส่วนร่วม จากหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน องค์กรทางวิชาการ และภาคประชาสังคมในสัดส่วนที่เหมาะสม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ให้สถานบำบัดรักษาแต่ละแห่งมีคณะกรรมการสถานบำบัดรักษา ซึ่งหัวหน้าสถานบำบัดรักษาแต่งตั้งอย่างน้อยหนึ่งคณะ ประกอบด้วย จิตแพทย์เป็นประธานกรรมการ แพทย์จำนวนหนึ่งคน พยาบาลจิตเวชจำนวนหนึ่งคน นักกฎหมายจำนวนหนึ่งคน และนักจิตวิทยา คลินิกหรือนักสังคมสงเคราะห์ซึ่งประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลหรือผ่านการอบรมด้านสังคม สงเคราะห์ด้านจิตเวชหรือนักกิจกรรมบำบัด จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

เมื่อหัวหน้าสถานบำบัดรักษาแต่งตั้งคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาแล้ว ให้รายงานให้อธิบดีทราบ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ กรรมการสถานบำบัดรักษามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาโดยอนุโลม ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังไม่มีกรรมการแต่งตั้ง กรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง หากยังมีประธานกรรมการและกรรมการเหลืออยู่รวมกันไม่น้อยกว่าสามคน ให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ในกรณีที่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ได้รับการบำบัดรักษาตามมาตรฐานทางการแพทย์และฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖/๑ และมาตรา ๑๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๑๖/๑ การเผยแพร่ข้อมูลใด ๆ ทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่ออื่นใด ต้องไม่ทำให้เกิดความรังเกียจเดือดร้อน หรือความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของผู้ป่วยและครอบครัว

การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖/๒ ในกรณีที่มีข้อบ่งชี้เห็นว่าการเผยแพร่ข้อมูลใด ๆ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรา ๑๖/๑ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้เผยแพร่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้แก้ไขข้อความหรือวิธีการในการเผยแพร่ข้อมูล
- (๒) ห้ามการใช้ข้อความบางอย่างที่ปรากฏในการเผยแพร่ข้อมูล
- (๓) ระงับการเผยแพร่ข้อมูลหรือห้ามใช้วิธีการนั้นในการเผยแพร่ข้อมูล
- (๔) ให้เผยแพร่ข้อมูลเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดของผู้อื่นที่อาจเกิดขึ้น

การออกคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๐/๑ ของหมวด ๒ สิทธิผู้ป่วย
แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๒๐/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาเห็นว่าผู้ป่วย
ตามมาตรา ๒๙ มีความจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาทางกายด้วย แต่ขาดความสามารถ
ในการตัดสินใจให้ความยินยอมรับการบำบัดรักษาทางกาย และไม่มีผู้ให้ความยินยอมตามที่กำหนด
ไว้ในมาตรา ๒๑ วรรคสาม ให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษามีอำนาจให้ความยินยอมในการ
บำบัดรักษาทางกายแทน”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติ
สุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หนังสือให้ความยินยอมตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรี
กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติ
สุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“ให้ผู้รับดูแลผู้ป่วยมีสิทธิได้รับบริการให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรมทักษะ
การจัดการศึกษา และการส่งเสริมอาชีพ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นใดเพื่อให้ดูแลผู้ป่วยต่อไปได้
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๑/๑ ของส่วนที่ ๓ การฟื้นฟู
สมรรถภาพ ในหมวด ๓ การบำบัดรักษาทางสุขภาพจิต แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๔๑/๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพของ
ผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดรักษาให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ป่วย
ญาติของผู้ป่วย ชุมชน และภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

การดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ เพื่อนำบุคคล ซึ่งมีพฤติการณ์อันน่าเชื่อว่ามีลักษณะตามมาตรา ๒๒ ไปรับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลของรัฐ หรือสถานบำบัดรักษา เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวอยู่ในเคหสถาน สถานที่ หรือยานพาหนะใด ๆ ประกอบกับมีเหตุอันควรเชื่อว่าการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บุคคลนั้นจะหลบหนีไป หรือกรณีมีเหตุฉุกเฉินเนื่องจากบุคคลนั้นมีภาวะอันตรายและเป็นอันตราย ที่ใกล้จะถึง”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การดำเนินการตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือผู้ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยการแพทย์ฉุกเฉินให้ความช่วยเหลือก็ได้ ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕๐/๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๑๖/๒ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๓/๑ และมาตรา ๕๓/๒ ของหมวด ๖ บทกำหนดโทษ แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕๓/๑ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิด ของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่ง รับผิดชอบการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำ การและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษ ตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๕๓/๒ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย อธิบดีกรมสุขภาพจิต เป็นประธาน กรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ และให้ อธิบดีกรมสุขภาพจิตแต่งตั้งข้าราชการของกรมสุขภาพจิตคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ และอีกไม่เกิน สองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกรรมการ และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นเลขานุการ โดยให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจ เปรียบเทียบได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

มาตรา ๒๑ ให้กรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติสุภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๕ (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติสุภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการแต่งตั้งกรรมการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการสถานบำบัดรักษาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติสุภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการแต่งตั้งกรรมการดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๓ บรรดาระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสุภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสุภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติสุภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

สรุปผลการดำเนินงาน
การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสุขภาพจิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
ของ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการวิสามัญ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณา จำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้
ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑   ครั้งที่ ๒ วันอังคารที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒
ครั้งที่ ๓ วันพุธที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๒   ครั้งที่ ๔ วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒

*****

คณะผู้รับผิดชอบ
ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยา
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายดิเรก จันทรอินทร์

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

ฝ่ายเลขานุการ : กลุ่มงานคณะกรรมการการปกครอง

นายเจษฎา ชำนาญป่า	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
นายกร กาญจนพัฒน์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
นายพิสิทธิ์ หุ่นเที่ยง	นิติกรชำนาญการ
นายนราวิชญ์ เกาะกลาง	นิติกรปฏิบัติการ
นางสาวจารุพร ฉันทวิเศษกุล	วิทยากรชำนาญการ
นางสาววรวลัญช์ อิศรานพวงศ์	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสาวสุภิญญา สีนอง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวจันทิมา นันทวงษ์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวปณิสา บุซบา	นักวิชาการสนับสนุนงานนิติบัญญัติ
นางสาวสุดารัตน์ สร้างถิ่น	นักวิชาการสนับสนุนงานด้านวิชาการ
นางสาวมลิ ปลื้มเนตร	พนักงานสนับสนุนการประชุม

ฝ่ายเอกสารอ้างอิง

นางปิยมาภรณ์ ทองปุย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิงฯ
นายสุพัฒน์ โพธิ์เงิน	นิติกรชำนาญการ
นางธนีสร ยอดอินทร์	นิติกรชำนาญการ
นางสาวมาณริกา จันทาโก	วิทยากรชำนาญการ
นางสาวณัฐรดา นาโควงศ์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักกรรมการ ๒ โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๐-๑ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๑

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๓, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๕